



Kari Joten Langsjø, Jorunn Sømåen og Barbro Sorkmo, gardbrukere fra Hedemark, som ser mange muligheter i Sirdal.



Annette Anda (t.v.) og Heidi Straumsøy ser på muligheten for å etablere et naturinformasjonssenter i Sirdal.



Svein Harald Holmen (t.v.), Jørn Aarsland og Maria Meyer er imponert over folk i Sirdal.

Tar Sirdal til eksamen

Åtte studenter ved Høgskulen for landbruk og bygdeutvikling (HLB) har valgt Sirdal som feltarbeid og eksamensoppgave. I februar hadde de tre intensive dager sammen med forskjellige representanter fra kommune, organisasjons- og næringsliv i Sirdal.

– Folk er rå her oppe. Jeg er imponert over hva de 300 innbyggerne i Øvre Sirdal har fått til, nærmest utbryter vardøvingen Svein Harald Holmen. Sammen med Maria Meyer fra Trondheim og Jørn Aarsland, Arendal, ser han nærmere på hvordan det lokale næringslivet og lokalsamfunnet som sådan skal ivareta og videreutvikle Øvre Sirdal.

TRE ULIKE INN FALLSVINKLER
Sirdal magasinet møter de åtte studentene i en hytte i Solheim kvelden før de skal dra tilbake til sine respektive hjemsteder, fulle av inntrykk etter tre innholdsmettede dager.

– Studentene ser på tre ulike endringsaspekter ved Sirdal og jobber i grupper, forteller Olav Eggebø, som til daglig jobber som forsker ved HLB, men som disse dagene har

vært i felt som rådgiver og håndlanger for studentene.

– Vi står opp og legger oss med Sirdal. Studentene er utrolig engasjert og diskuterer fag også ut i de sene nattetimer, smiler han.

LIVSKRAFTIGE BYGDER
De åtte studentene går alle første året ved BA nyskaping og samfunnsutvikling ved HLB og gjennomfører feltarbeidet i Sirdal som en del av kurset Endringskunnskap. De fleste tar studiet ved siden av full jobb, men møtes til jevnlig samlinger der feltarbeidet i Sirdal er én av flere.

– Jeg skulle gjerne ha vært her oppe i et par uker slik at jeg kunne fått snakket mer med folk og fått en dypere innsikt, sier Holmen som driver sitt eget firma i Vardø, der

han blant annet jobber med restaurering av gamle hus. Han har også ledet og vært involvert i flere utviklingsprosjekter i lokalmiljøet. Studiet ved HLB passer som hånd i hanske med det han til daglig driver med.

KONKLUSJONENE KOMMER
– Jeg er byjente, men veldig opptatt av bygda. Livskraftige bygdesamfunn har betydd mye for utviklingen i dette landet, og kan fortsatt gjøre det. Derfor er det så viktig å lete fram alle de mulighetene som ligger der, sier Maria Meyer, som har sitt studiested ved studiesenteret i Selbu og som i dette arbeidet jobber sammen med Holmen og Aarsland.

– Akkurat hvordan vi skal gjøre det rent praktisk, er jeg ikke helt sikker på, men vi må først få alle intervjuene vi har gjennomført med de ulike menneskene her i Øvre Sirdal over i

skrift, sier Holmen. Gruppen hans har gjort opptak av hver eneste samtale og har mange, mange timer på bånd.

– En kjempejobb!

Trekløveret som ser nærmere på Øvre Sirdal holder kortene tett til brystet:

– Det er altfor tidlig å si noe så tidlig i prosessen. Vi har jo såvidt begynt.

OPPLEVELSESSENTER PÅ KVÆVEN?
Da er Annette Anda fra Klepp og Heidi Straumsøy fra Skånøvik mer meddelsomme. De ser på muligheten for å etablere et naturinformasjonssenter i Sirdal.

– Kommunen er allerede i gang med planer om dette og flere aktører fra det lokale næ-

ringslivet er også involvert, men prosessen har på sett og vis stoppet opp, forklarer Anda.

– Alle vi snakker med både ønsker og har tro på et opplevelssenter i Sirdal. Med café og aktiviteter både ute og inne. Det er jo en enorm gjennomgangstrafikk her i tillegg til alle hytteeierne og andre ferierende, sier de to.

– Men hvorfor kalle det et naturinformasjonssenter?

– Det er mer en teknisk sak. Staten stiller med midler til senter som etableres i tilknytning til nasjonalparker i Norge. Sirdal kommune har store verneområder, men foreløpig ingen nasjonalparkstatus.



Noen av studentene fra Høgskulen for Landbruk og Bygdeutvikling ser på mulighetene for å etablere et naturressurscenter på Kvæven.

– Jeg har prøvd å finne ut hva som skal til for at et område skal få status som nasjonalpark og på hvor lang tid en slik prosess eventuelt vil ta. Så langt har jeg ikke fått svar, sier Straumsøy og legger til at hun har en følelse av at dette kan bli en lang vei å gå.

VIL BRUKE HEIBERG

Det ligger i kortene at et slikt senter burde plasseres på Kvæven, der Fjellmuseet disponerer et område på rundt 20 mål.

– Vi tenker at dette er en perfekt beliggenhet for et opplevelsessenter. Nye bygninger kan settes opp, og det er rom for flere ulike aktiviteter, sier de to og ser allerede for seg hvordan for eksempel historien om Heiberg, som på begynnelsen av 1900-tallet tok med seg adelen til fjells i spartanske hytter, serverte dem skikkelig villmarkmat og ga dem opplevelser de aldri hadde kunnet forestille seg, burde kunne benyttes som idé og inspirasjon for etableringen av Heiberg-turer i tilknytning til senteret.

– Vi har allerede bygd senteret i tanken, sprudler de to, fulle av inntrykk og gode idéer etter å ha snakket med ulike aktører og interessenter i både Øvre og nedre Sirdal.

– Vi er supergira og klare for å gå inn som prosjektledere i morgen den dag!

– Men når alle ønsker et slikt senter, hva er det som gjør at det ikke er etablert allerede, tror dere?

– Det kan tyde på at det er vanskelig å samarbeide. Foreløpig vil ingen gå i bresjen og ta ansvar. For å få det til, må noen nødvendigvis ta et betydningsfullt førsteskritt, mener de to.

– Men dette skal vi se nærmere på i eksamen-soppgaven.

LETT Å BLI HJEMMEBLIND

Den tredje studentgruppen består av tre gardbrukere fra Engerdal nordøst i Hedemark. De har sett nærmere på hvordan Sirdal i større grad kan høste flere besøkende og økt interesse gjennom verneområdene sine.

– Hos oss har vi Femundmarka, – nasjonalpark og et svært populært område i Hedemark, sier Kari Joten Langsjøvd.

– Folk som har hytte på andre siden av Femunden, sier at de har hytte i Femundmarka, legger Jorunn Sømåen til. Sammen med Barbro Sorkmo har de snakket med grunneiere i Sirdal, vernemyndigheter, utbyggere, kommunen og grunneiere.

– Mulighetene er uante, mener de tre.

– Vi sitter igjen med at det er et stort uforløst potensiale her. Men det er de som bor her som må se det.

– Det er lett å bli «hjemmeblind».

STORT ENGASJEMENT

I oppgaven skal de se nærmere på mulighetene i å skape næring i tilknytning til verneområdene. Foreløpig har de ikke diskutert det konkret, men har hatt nok med å fordøye alle innspillene de så langt har fått.

– Men vi tenker jo at verneområdene i større grad burde benyttes i markedsføringen av Sirdal, tenker de tre og beskriver sirdølene de har møtt som utrolig positive og hyggelige folk.

– Vi har gått over tiden i hvert eneste intervju, smiler de.

– Hva tenker dere en oppgave som dette kan bety for Sirdal?

– Det kan jo være at samtalen vi har hatt kan anspore til nye tanker og idéer hos de vi har snakket med, tenker Sorkmo.

Duften av vilt sprer seg i hytta, og langbordet er dekket. Det er avslutningsmiddag med dessert. Og det er Ola Eggebø som har tilberedt herlighetene. I tillegg til viltgryta og iskremen fra Iskremgarden, selvsagt, blir det nok også mer Sirdal på menyen. For det er tydelig at studentene virkelig har blitt bergtatt av det de har opplevd så langt.

– Vi digger dem! Det må du skrive. For det er sant, sier Holme fra Vardø, 300 mil lengre nord i landet.

Eksamen: Verdiskaping og næringsutvikling i verneområde

- Åtte studenter ved Høgskulen for Landbruk og bygdeutvikling (HLB) på Jæren, som holder på med et Bachelorstudium i Samfunnsutvikling, var i Sirdal for å gjennomføre et feltkurs i begynnelsen av februar i år.
- Feltkurset er en del av forarbeidet til eksamen i Endringskunnskap hvor studentene ønsker å sette fokus på verdiskaping og næringsutvikling i Sirdal.
- Studentene jobber med følgende tre tema: (1) Bruk/vern – verdiskaping i verneområdet. (2) Naturhus til Sirdal. (3) Mobilisering og samarbeid for meir verdiskaping i Øvre Sirdal.
- Under feltarbeidet hadde studentene samtaler med ulike aktører i Sirdal, både næringsliv, kommune, politikere, fastboende og andre aktuelle informanter.
- For Sirdal og næringslivet er dette en glimrende anledning til å få produsert kunnskap om bygda si på.



Lammeskinn, sengefell, tøfler, barneposer, røros tweed og andre håndlagde produkter
– bestill via telefon eller besøk oss etter avtale.

PITTERGARDEN

Håndverk som varmer



Telefon: 51 45 23 36
Mobil: 41 51 48 36 / 48 18 18 04
E-post: bestilling@pittergarden.no
www.pittergarden.no

Slapp av med vedlikeholdsvennlig materiale fra PROFFTRE



PROFFTRE

Tlf 51 67 49 94 • www.profftre.no